

[Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]

[SPEAKER_01]

Mange tror at når barnevernet setter inn et tiltak, så får familiene et kurs, et ferdig opplegg som alle skal gjennom, punkt for punkt, som om det var en manual.

Men sannheten er helt annerledes.

Hos oss i Time Barnevern fins det ikke et universelt løp.

Vi starter alltid med menneskene foran oss, og tiltakene blir skreddersydd og justert hele veien.

For oss handler det ikke bare om metoder og veiledningsteknikker.

Det handler først og fremst om relasjonen.

Som Kirkegård sa – man må møte mennesket der det er, og det er nettopp der vi prøver, hver dag.

Vi pleier å si at vi som veiledere er bærere av håpet.

At vi kan holde litt av håpet for familiene som akkurat da kanskje ikke klarer å bære det sjøl.

I denne episoden skal vi snakke om hva det betyr i praksis.

Å bygge tillit og tilpasse hjelpa, og å være sammen med familier på en vei som aldri er den samme to ganger.

[SPEAKER_00]

Du lytter nå til en episode av podkastens Kafé Student, som er laget av Institutt for sosialfag ved Universitetet i Stavanger.

I denne episoden skal vi altså få møte Elise Sofie Lomeland og Silje Bjørkheim Nilsen, som begge jobber som familieveiledere i Teamet barnevernstjeneste.

Jeg ønsker altså å ha en dialog med dem om hvordan de jobber for å tilpasse riktige tiltak til familier som er i kontakt med dem i barnevernet.

[SPEAKER_02]

Så først, kan ikke dere si litt om dere sjøl?

Ja, da kan jeg begynne.

Jeg heter Silje Bjørkem Nilsen.

Jeg er barnevernspedagog med en videreutdanning i relasjonskompetanse, og jeg er òg PM2-terapeut.

Jeg jobber nå som familieveileder i Fellestilltaksavdeling, hvor jeg har jobba siden 2022.

Før den tid jobba jeg i avdeling omsorg i barnevernstjenesten.

Der begynte jeg i 2017.

Der fulgte jeg opp familier og barn og unge som bodde i fosterhjem, ettervern og institusjon.

Jeg var da kontaktperson der.

Og det er jo det vi nå ... Eller det som de før sa var saksbehandlere.

Men som vi nå kaller for kontaktperson.

[SPEAKER_01]

Jeg heter Elise Sofie Lomeland, og jeg er sosionom med master i sosialfag her fra UiS.

Jeg har òg en videreutdanning i bl.a.

veiledning og sinnemestring.

Jobbet òg som kontaktperson fra 2017 i Time.
Da jobbet jeg med mottak og undersøkelse og oppfølging.
Så var jeg med og starta opp i To år i time ungdomsteamet der, som et lavterskeltilbud.
Før jeg kom tilbake til barnevernstjenesten for godt et år siden som veileder.

[SPEAKER_00]

Tusen takk og velkommen til begge to.
Jeg heter Wenche Hovland.
Jeg jobber på Institutt for sosialfag.
Underviser spesielt på barnevernspedagogutdanningen og er knytta til en del ulike forskningsprosjekter.
Jeg tenker først at mange har en forestilling om hva det ville si å få tiltak av barnevernet.
Hva slags myter er det om disse tiltakene?

[SPEAKER_02]

Ja, jeg tror kanskje det vi hører oftest, er at en skal ha et enkelt kurs.
Eller en skal følge en metode og en manual.
Noen ganger så kan det være sånn at en skal ha et enkelt kurs.
Eller ha jobba etter en enkel metode.
Men veldig ofte, som Elise sa litt om, så tilpasser vi.
Og skaper den skreddersøm for familien.
Sånn at tiltaket treffer best mulig.
Og da jobber vi med det vi kaller for et lektis.
Andre tenker kanskje at det er quick fix.
At det å få veiledning er å komme på kontoret og få konkrete råd og verktøy.
Og så avsluttes tiltakene og saken etterpå.
Og sånn er det definitivt ikke.
Jeg tenker det er kontinuerlig arbeid over lengre tid, og mye av jobben foreldrene må gjøre, er egentlig lite, de er ferdige hos oss og må hjem og gjøre jobben.
Jeg tror òg kanskje det folk tror, er at vi sitter mye på kontoret.
Og får kanskje en sånn undervisning, da.
Men jeg tenker at det er mer sammensatt som så, og vi er mye og ofte hjemme hos familiene.
Og hjelper de der de er.
Så det er en god blanding, vil jeg si.
Akkurat.

[SPEAKER_00]

Men denne myten om at tiltak en får i barnevernet er som et kurs, hvor kommer den ifra, tenker dere?

[SPEAKER_01]

Ja, vi tenker jo at noe av dette handler om ei sånn kosbølge som kom over tiltaksarbeidet på 2000-tallet.
Kos står jo for Circle of Security, og et foreldreveiledningsprogram med fokus på tilknytning til å tolke og forstå barnets behov.
Og i vår kommune så var de fleste veiledere kursa i Kos P.
Og både lavterskel og barnevern brukte disse manualene og ressursene

i arbeidet med sårbare foreldre og familier.
Og kos i dag lever jo definitivt i beste velgående hos oss.
Og denne måten å tenke foreldre og barn på er grunnleggende i det meste vi gjør.
Samtidig som vi sjeldnere kjører kurset fra A til Å, sånn som en gjorde før.
Det handler i mye større grad om å anvende elementet fra kos inn i skreddersydd veiledning til den enkelte saken.

[SPEAKER_00]

Så da er det ikke akkurat sånn at en blir ferdig utlært selv om en har fått litt veiledning i KSP?

[SPEAKER_01]

Nei, ikke i det hele tatt.
Vi har jo erfaring med at noen foreldre har en tanke om at når de har fullført et kurs, og i KSP får de jo et diplom, så er det ensbetydende med at de har fått alle verktøy som er nødvendige, og ikke nødvendigvis har behov for mer veiledning.
Det vi ser i praksis, er at selv om foreldre kan ha stort utbytte av et kurs,
Så vil det i de aller fleste barnevernssaker, som er veldig komplekse, og hvor det er en høy alvorlighetsgrad, være nødvendig med en kombinasjon av både manualbaserte kurs og individuelt tilpassa veiledning.
Et eksempel på dette er jo at foreldrene i ei kursrekke fra A til Å ikke får hjemmeveiledning og observasjon.
Noe som sikrer at vi veiledere kan se om de faktisk har integrert det de har lært i praksis.
Dette kan føre til at foreldre ikke opplever at kurset har virka for dem.
Og at det er feil type veiledning.
Det vi tenker, er jo at eksempelvis KOSP er et utrolig nyttig veiledningsverktøy.
Men for denne klientgruppa så er det ofte nødvendig å ha en kombinasjon av hjemmeveiledning, observasjoner og skreddersøm.
Og ofte så modellerer vi og viser de i konkrete situasjoner hjemme med ungene hvordan strategier og tankesett skal se ut, for sånn å sikre oss at foreldrene faktisk får utbytte av tiltaket.

[SPEAKER_00]

Men det høres ganske vanskelig ut å klare å tilpasse tiltaket til akkurat den enkelte familie.
For dere viser til at det ser dere som veldig viktig, en sånn skreddersøm.

[SPEAKER_02]

Når vi får bestilling til vår avdeling, har kontaktpersonene gjort en vurdering over hva de tenker familien er i behov av.
De utarbeider en tiltaksplan som beskriver mål og delmål.
De vurderer ut fra de bekymringsområdene som har vært i familien.
Typiske mål en kan ha i tiltaksplanen, handler ofte om at foreldre skal ha kanskje aldersadekvate grenser, og hvilke forventninger de skal ha av ungene.

Vi ser òg sånne ...

Mål knytta opp mot at de skal ha en tryggere relasjon.

At foreldre skal ha verktøy som støtter ungene sin utvikling.

At de skal ha mål knytta til rutiner og struktur og forutsigbarhet.

Som igjen skal skape trygghet og gode omsorgsvilkår for ungene.

Dette er kjempegode og fine delmål, som jeg tenker er helt supert å ha på en tiltaksplan.

Men vi trenger òg å gå litt i dybden på hver enkelt familie.

Hva er det konkret de har av behov.

Da jobber vi med det som vi kaller indikator eller tegn på måloppnåelse.

Da tenker jeg de på ekstra viktige.

[SPEAKER_00]

Jeg ser òg at dere er opptatt av dette med medvirkning.

Hvordan jobber dere med det?

I forhold til tiltaksplanen og sånn?

[SPEAKER_02]

Ja, vi har det som vi kaller tiltaksplan.

Det er et styrende dokument som legger grunnlaget for det arbeidet vi skal gjøre, og hva målet er i enden.

Men med dette sagt, så jobber vi selvfølgelig òg med å sikre den medvirkningen fra foreldrene og fra ungene.

Sånn at familiene har eierskap til hva vi skal jobbe med.

Ellers har det ikke så mye for seg, tenker jeg.

Å sikre medvirkning i utarbeidelsen av tiltaket er noe vi jobber kontinuerlig med.

Og skal nok jobbe med videre òg.

For det kan alltid bedres, tenker jeg.

Vi kan bli bedre på det.

Vi har erfaring med at familiene må være enige og motiverte for å jobbe med de målene som står, for å få den ønskeendringen.

Som et forsøk på å bli enda bedre på dette hos oss og i teamet, så har vi lufta tanken omkring det å ha en arbeidsplan i tillegg til en tiltaksplan.

Det betyr at kontaktpersonene gjør det de skal og lager tiltaksplanen, men at vi etterpå, sammen med foreldrene, lager en arbeidsplan plassert på tiltaksplanen.

At deres stemmer kommer tydelig frem der.

Da får vi brukt litt tid sammen med dem.

Vi har snakket mye om hvor de er, hva de trenger, hvilke opplevelser har de.

Og at vi da på en måte lager den planen i tråd med det som barnevernstjenesten tenker.

Dette er ikke noe som egentlig har starta opp ennå.

Godt å være noen av oss som har begynt å snuse litt på det, men det er ennå helt i en startfase.

Og vi er veldig spente på å se om det har en positiv effekt, om de kjenner på mer medvirkning.

Grunnlaget for å prøve dette ut, handler om at foreldrene ikke kjenner seg igjen i alle målene.

Det har vi sikkert sagt litt om òg.

Det er som et ledd i å prøve å få det til.

Selv om det står noen mål, kan de gjerne tenke at ja, det er utfordringer de er enige i, men at en tenker det er andre ting en må jobbe med først.

Det kan eksempelvis være at vi har foreldre som skal jobbe med konkrete ting opp mot foreldreferdigheter, men at de i tillegg har en kjempekaotisk økonomi eller en veldig ustabil psykiske helse som kommer i veien for å nyttiggjøre seg av den veiledningen som en har tenkt.

Og da er jo det sant.

Møte de der de er.

Det er der vi må begynne.

Og så håper vi at den arbeidsplanen kan være en måte å gjøre det på. At det er bare litt lettere.

[SPEAKER_00]

Så spennende.

Så spennende.

Hvordan tenker dere å evaluere dette når dere har kommet i gang med det?

[SPEAKER_01]

Jeg ser for meg at når en har en arbeidsplan, så vil den være et mer levende dokument enn det kanskje tiltaksplanen blir.

Selv om det er veldig fint hett at den òg skal være levende.

Så ser vi jo i praksis at kontaktpersonene har mer enn nok å holde seg travelt opptatt med.

Så arbeidsplanen blir mer et sånn levende verktøy.

Og når en da skal evaluere, så bruker en både arbeidsplanen og tiltaksplanen som utgangspunkt for å evaluere.

Si hvis målet i tiltaksplanen f.eks.

er at Per og Lise skal ha en tryggere relasjon til mor, og indikatoren er at barna tar kontakt med foreldrene eller rapporterer at de er trygge, så kan målet i en arbeidsplan være at Per og Lise og mor har ...

Hvis du tilbringer tid med mamma hver uke, er du i gang for å snakke med barna om det.

Det trenger ikke være noe hokuspokus.

Jeg tenker at vi gjør det litt enklere.

[SPEAKER_02]

Vi har snakket mye om dette, og vi snakker om det mye, som jeg sa.

Men det vi snakket om først, var om vi veiledere skulle lage tiltaksplanen med foreldrene.

Det er noen barnevernstjenester som gjør det, der en utarbeider det sammen med foreldrene.

Men da gjorde vi noen tanker om at en kanskje mister essensen i hva bekymringsområdene er.

For å ikke miste det, så tenker vi det å ha to sånne parallelle planer kanskje egentlig er bedre.

For det handler jo noe om at en må ta tak i det som faktisk er bekymringsområdene òg.

Det må ikke forsvinne i arbeidet vi gjør, hvis vi lager planene.

Så ja, det blir spennende.

[SPEAKER_01]

En ser spesielt når det har forekommet vold i barnevernstjenesten, at volden glipper.

Det handler mye om det som skjer i undersøkelsen.

Det er veldig stort fokus på vold.

Og så skal en begynne å jobbe med foreldrene.

Så på et eller annet tidspunkt er det akkurat som den bekymringen.

Vi mister det litt.

Og det er noe vi kan se i praksis òg.

At for å skape relasjon og tillit og medvirkning til foreldrene, så går en på en måte med på å ha mål som ikke sier noe om den alvorlige bekymringen som var vold, f.eks.

Og det som vil være fint hvis en har både tiltaksplan og en arbeidsplan, det er at

Da kan det være tydelig i tiltaksplanen at her er det tenkt at målsettingen må være at det skal være bedre foreldreferdigheter for å unngå risikoen om at barnet blir utsatt for vold.

Og det kan stå veldig tydelig formulert på en måte som ikke kan misforstås.

Mens arbeidsplanen kan være mer OK.

Hvor skal vi møte denne forelderen for å skape denne alliansen?

For å bære det håpet som vi har snakket om at det vil bli lettere for dem.

Og når en da skal evaluere og lage nye planer, så ligger den der som et utgangspunkt som minner oss på.

Og det kan kanskje være med og gjøre at de mest alvorlige bekymringsområdene ikke glipper, som en dessverre ser at de av og til gjør.

[SPEAKER_00]

Har dere noen eksempler på hvordan dere som familieveiledere snakker med foreldre under besøket?

Kanskje for å vise dem hvordan de bedre kan lese eller respondere på ungene sine?

Ja ...

[SPEAKER_01]

Jeg kan være hjemme med to foreldre og et barn på tre år.

Vi sitter kanskje på gulvet med barn og leker.

Underveis ser de godt på hva jeg ser.

F.eks.

: Se, nå finner Frida fram duploen.

Eller, nå legger jeg merke til at Frida kikker veldig mye på far.

Og hvis foreldrene ikke klarer å lese barnets initiativ, at de avbryter barn, eller prøver å invitere dem inn i noe nytt, så kan jeg si stopp litt.

Ser du at Frida holder på apekatten?

Ha fokus på den.

Vis engasjement.

Og da ... Det som skjer, da, er at hvis det er noe som gjør at jeg vurderer at barnet kanskje blir usikkert, eller får et skifte i stemningsleiet, så beskriver jeg det òg.

Og det kan være litt sånn ... Nå setter Lise seg på fanget ditt.

Hun hørte en høy lyd utenfor.

Hun trenger at du hjelper henne å tolke og forstå situasjonen.
At det ikke er noe farlig som skjer.
Så hvis foreldrene trenger enda mer hjelp enn det, så kan jeg gi dem konkrete ting de kan si eller gjøre for å trygge barnet og møte dem på deres følelser og behov.
Og egentlig så kan jeg gjøre akkurat det samme i en helt annen situasjon.
F.eks.
hvis det er et barn som utagerer mot foreldrene.
Det blir en rød tråd for det vi har snakket om, så de kan anvende det i de vanskelige situasjonene de står i.
Dette er ting som kommer som regel litt ut i veiledningsfasen.
Da er det viktig med trygghet og en tro på at de vet at jeg vil dem vel, for at de skal klare å holde roen i vanskelige og sårbare situasjoner, som det selvfølgelig er hvis du står der og har et barn som er utagerende.
Da trenger du noen som du stoler på på sida av deg.
Hvordan blir det da med disse eldre barna?

[SPEAKER_00]

Hvordan ser situasjonen ut for dem?

[SPEAKER_02]

Hvis vi tenker opp mot modellering, så er det litt forskjell på det med eldre barn.
Da må jeg kanskje gjøre det på en litt annen måte enn det som en gjør med de mindre ungene.
Og jeg har jo en opplevelse av at hvis de eldre barna får en litt større forståelse ...
For hva jeg er der for, og at jeg kommer til å kommentere eller sette ord på det jeg ser, så tenker jeg jo at det er mye tryggere for dem.
Og det er bare lettere for foreldrene òg.
Og da kan vi jo òg bl.a.
sjekke det ut med ungene, da.
At når jeg spør pappa, han lurte på om du ble litt sint nå pga. dette og dette, så kan en på en måte spørre barnet om det stemmer, det som pappa sa nå.
Og bruke ungene mer aktivt med i det.
Jeg har en tanke om det at jo mer ungene forstår, eller jeg har ikke en tanke, det er jo en felles tanke om at jo mer en forstår, jo mer trygghet skaper det.
Og at de får vite at foreldrene strever, eller at de trenger hjelp, det tenker jeg heller bare er positivt.
De tenker at foreldrene vil jobbe og være de beste foreldrene de kan for ungene sine.
Og da er vi jo på en måte inne på det å være transparente.
Er vi transparente, så er det tryggere.
Helt klart.

[SPEAKER_00]

Akkurat.
Kan dere si noe om f.eks.
hvordan et veiledningsforløp kan se ut?

Eller kanskje kan se forskjellig ut fra familie til familie?

[SPEAKER_01]

I noen familier er det stor enighet mellom foreldre og kontaktpersoner om mål og i tiltaksplanen.

Bestillingen kan være å eksempelvis veilede mor i lek og utforskning med barnet for å støtte opp under trygg tilknytning og positive erfaringer.

Da er det jo enkelt og greit for oss veiledere å gå i gang med jobben.

Og da ser vi ofte at foreldrene er motiverte og veldig engasjerte.

Da møtes vi ukentlig.

Som regel annenhver gang hjemme på gulvet sammen med mor og barnet, og annenhver gang på kontoret, hvor vi snakker med mor om hvordan hun opplever hjemmebesøkene, hvordan hun opplever direkteveiledningen, og følger opp ting vi har lagt merke til.

Da bruker vi ressurser som videoer og annen psykoedukasjon for å støtte opp under det vi observerer og vurderer fra hjemmebesøket.

For sånn å gi mor enda flere verktøy og stimulere henne til refleksjon og egenvurdering.

Og sånn jobber vi da annenhver gang ukentlig i tre måneder, før vi igjen treffes med kontaktperson for evaluering.

[SPEAKER_00]

I de mer komplekse sakene, hvordan jobber dere der?

[SPEAKER_01]

Da er det jo ofte så ser vi at i de komplekse sakene så er det gjerne flere barn.

Langvarige problemstillinger.

De har kanskje en historikk fra flere år i barnevernstjenesten og har møtt mye tiltaksarbeidere og mange hjelpere fra systemet.

Ofte har jo foreldre mye mistillit.

... og de uttrykker tydelig at de kanskje ikke kjenner seg igjen i bekymringsområdene, eller hvordan barnevernstjenesten har vurdert at en bør jobbe med dem.

Selv om bestillingen fra kontaktpersonen sier at vi skal på hjemmebesøk og ha kontorveiledning, som i den andre saken jeg beskrev, så må vi først ha fokus på å skape en samarbeidsallianse med foreldrene.

Det betyr at det kan gå flere uker før vi er i gang med tiltaket som ble bestilt.

Da kan de første ukene bestå av treff på kontoret, gjerne på et rom med sofa og kaffe, for å skape en avslappa stemning.

Fokus i disse første treffene er å vise foreldrene at vi ønsker å bidra til at de og deres barn skal få det bedre sammen.

Men da må vi stille de rette spørsmålene for å få foreldrene i tale.

Jeg har erfart at det å adressere den maktubalansen mellom oss er veldig nyttig i dette, og noe som foreldre i ettertid har tilbakemeldt at var utslagsgivende for dem i vårt samarbeid.

Jeg sier noe om hva jeg tenker, hva jeg ser, og er undrende og åpen i kontakten min med dem.

Og ofte blir jeg litt personlig, deler fra eget liv, egne erfaringer.

Fordi jeg vil minne dem på at jeg er ikke en ekspert, men jeg er et menneske og en forelder.

[SPEAKER_00]

Så hvordan klarer du å balansere akkurat dette med skillet mellom det å være personlig og privat?

[SPEAKER_01]

Det må hele tida overveies.

Det er ikke noe fasitsvar på dette.

Men jeg syns jo at det blir enklere og enklere etter år med erfaring.

Og først når vi bruker tid på dette, er oppriktige, genuine i våre samtaler med foreldrene, er nysgjerrige på hvem de er, hva deres opplevelser har vært.

... hva de selv har opplevd, hva de har opplevd som viktig nå.

Da kan vi komme i posisjon til å begynne å jobbe med det kontaktpersonen ønsker.

Det som er viktig med dette, er at parallelt med at vi kanskje venter med å starte opp med det som bestillingen sier, at vi har en god dialog med kontaktpersonen og eventuelt andre instanser rundt barnet for å sikre at det ikke blir skadelidende fordi at foreldrene og jeg som veileder ikke angriper de største problemområdene med en gang.

Dette er bare noen eksempler, men det er ganske beskrivende for hvordan du må ha ulik tilnærming til foreldre og barn, alt etter hvor de er, hvilket utgangspunkt de har.

Dette med å sette ordet på makt, oppleve stigma eller skam, er utrolig viktig i prosessen med å bygge allianser og samarbeid.

[SPEAKER_00]

Du sier noe som jeg syns er interessant, dette med den gode relasjonen.

Den forstår jeg òg du syns er viktig, å bygge en god relasjon med foreldre og barn tidlig.

[SPEAKER_01]

Vi erfarer jo at uten relasjon og tillit, så er det nesten litt likegyldig hva vi sier.

Foreldre opplever at vi møter dem på en annen måte enn andre i barnevernssystemet.

Vi har mulighet til å ta den tida som er nødvendig for å skape den tryggheten.

Når jeg var kontaktperson i undersøkelse og oppfølging, så hadde jeg ikke den luksusen.

Fordi jeg hadde frista å forholde meg til i mye større grad.

I tiltaksfasen så opplever jeg at jeg kan bruke den tida jeg og foreldrene trenger for å skape et samarbeid og bevege oss mot en mer felles forståelse.

Det er jo mye mer sannsynlig at en far vil lytte aktivt til meg og mine råd hvis han virkelig opplever at jeg vil ham vel.

Og at jeg forstår hvem han er og hva han trenger?

Hvis jeg bare braser inn som en ekspert som skal påtvinge foreldre mine tanker og meninger, da vil jeg raskt miste det og ikke kunne

oppnå utvikling til barnets beste.

[SPEAKER_00]

Jeg tenker litt på dette med å justere tiltakene underveis, og hele tiden kontinuerlig justere tiltakene.

Det vet jeg dere også er opptatt av.

Kan dere si litt om det?

[SPEAKER_02]

Det handler først og fremst om vår autonomi som veiledere.

Vi jobber i en tjeneste hvor vi har stor tillit fra både leder og kontaktpersoner på at vi hele tida vurderer og justerer både tilnærmingen vi har, metoden vi bruker.

Og hvilke verktøy vi bruker.

I praksis kan det bety at i starten av meldingsforløpet, som Elise har sagt litt om, så begynner vi med ukentlig kontorveiledning i tråd med det som står i tiltaksplanen.

Men at jeg kanskje underveis da blir oppmerksom på ting som foreldrene sier eller gjør, som gjør at jeg tenker at jeg kanskje heller må komme hjem til dem for å observere og bli kjent med dem på hjemmebane.

Da setter jeg ord på dette overfor foreldrene, og vi lager gjerne en plan for hvordan det kan se ut.

Og så løfter vi det videre til kontaktpersonene.

Og det kan jo òg være motsatt, at det er tiltak som er bestilt med kun hjemmeveiledning.

Men jeg kanskje raskt ser at foreldrene ikke er i posisjon til å ta inn veiledning i hjemmet.

Og da må vi legge en plan for hvordan kanskje ha noe veiledning på kontor og hjemme.

Og dette er ting som vi gjør vurderinger rundt hele veien, men som vi òg har dialog med kontaktpersonene med.

Og da vi ringer til dem eller skriver i journal hva vi tenker, det varierer litt hvordan vi gjør det i hver enkelt sak.

Men det er veldig viktig at kontaktpersonene har den tilliten til at vi kan gjøre de vurderingene underveis.

Det er sånn vi kan tilpasse det best mulig.

[SPEAKER_00]

Når dere da starter i en familie, hvor lenge er dere inne?

[SPEAKER_02]

Ja, det varierer jo kjempemye.

Vi har en gjennomsnittstid på ni måneder.

Og det er jo bare et gjennomsnitt.

Så vi har familier som kanskje bare er inne i tre måneder før vi slutter.

Og så har vi de som vi holder på lenge og veileder.

Og da kan det gjerne gå over et år òg.

Så det er stort spenn, men gjennomsnittlig ca.

ni måneder.

[SPEAKER_00]

Innledningsvis viste dere til kirkegårds tanker om å møte den andre

der den er, og at dere er inspirert av det når dere jobber med familien deres.

Kan dere si noe mer om det?

[SPEAKER_02]

Jeg har tatt med meg Kirkegårds tanker om hjelpekunst i alt arbeidet jeg har gjort med familie og unge, både i karrieren min i barnevernstjenesten, men òg før det.

Hvis jeg skal finne ut hvor mammaen i den familien jeg jobber med, er, så må jeg vise at jeg faktisk ønsker å lære henne å kjenne.

Jeg kan sette ord på det at jeg tenker at jeg kan gi best mulig hjelp til dem.

Hvis jeg forstår hvem de er, hvor de kommer fra, gjerne litt av bakgrunnen deres.

Og jeg tror det er mange foreldre som ikke vil slippe oss helt inn og vise hvem de er og hvor de kommer fra, dersom vi ikke gir noe i returer, gir noe tilbake til dem.

Jeg er bevisst i møtet med familiene jeg treffer, at jeg bare er et menneske.

Jeg har konflikter i samboerskapet og ekteskapet, og jeg har òg dårlige foreldreferdigheter noen dager, og det er helt greit.

Men jeg tror ikke jeg vet at det er mange familieveiledere som ikke deler like mye fra seg sjøl i sitt privatliv, og det òg er helt greit.

Men denne måten å tenke på og det å gi av meg sjøl, er noe som jeg personlig kjenner rett for meg.

Og det betyr ikke at det alltid er nok.

Sjøl om jeg har danna en god relasjon og gitt av meg sjøl til familien, så klarer jeg å hjelpe de med alle de utfordringene de har.

Men da har jeg en sånn ro i meg sjøl om at jeg har brukt det viktigste redskapet jeg har i min verktøykasse, og det er meg.

Det er en balanse, og det er en kunst i seg sjøl å finne balansen mellom å være en profesjonell hjelper og en privatperson.

Det er tid og erfaring som skal til for å finne den balansen.

[SPEAKER_00]

Så både du, Elise, og Silje snakker om dette med å være bærer av håpet som en forlengelse av det du snakker om nå.

Hvordan forstår dere det i arbeidet deres?

[SPEAKER_01]

For oss betyr det at vi skal klare å vise familiene vi jobber med at vi faktisk har tro på dem, og at vi vil være der for dem i deres endringsprosess.

Selv om vi selvfølgelig kontinuerlig skal gjøre barnevernsfaglige vurderinger, så har jo ikke vi beslutningsmyndighet på samme måte.

Dette gjør jo, tenker jeg, at det er lettere for oss å utjevne den maktubalansen som en ofte kjenner på mellom profesjonelle og foreldre og familiene.

Mange av familiene vi møter har jo møtt veldig mange profesjonelle i barnevernssystemet.

De har blitt vurdert opp og ned i flere år og blitt forsøkt hjulpet og endra i mange omganger.

Når vi møter dem, så kan de ha mista trua både på seg sjøl, men ikke minst på systemet de er en del av.

Da er det viktig at vi gjennom vår erfaring kan formidle håp.

At vi kan fortelle dem at ... 'Jeg kommer ikke til å gi deg opp.'

Og 'Jeg kommer ikke til å gi deg opp i din søken etter å bli den beste forelderen du kan bli'.

Men jeg skal være der sammen med deg.

Og jeg har faktisk til og med erfart at ei mor som mista omsorgen for sine barn, har fortalt meg etterpå at ...

Hun har tro på at hun kan være en god samværsamma.

Så prosessen gjennom veiledning, som endte med en omsorgsovertakelse, kunne likevel føre til at denne mammaen fortsatt hadde et håp.

Ja, jeg kjenner det.

[SPEAKER_00]

Jeg har òg lyst til å spørre dere litt om mer konkrete eksempler på utfordringer dere kan stå i.

[SPEAKER_02]

Ja, der er jo nok av dem, skulle jeg til å si.

Men vi har jo noen ting som er mer vanskelige enn andre.

Og vi har jo snakket mye om dette å skape relasjon, at det er viktig, og at vi i veilederrollen har nok mer rom til å gjøre det enn kanskje kontaktpersonene har.

Med dette sagt så betyr det jo òg at vi investerer veldig mye.

Vi investerer hele oss selv, og det kan være krevende.

Det kan være tappende som en ansatt i barnevernstjenesten.

Det er både når relasjonen blir utfordra i form av at vi ikke klarer å skape den samarbeidsallianten som vi gjerne ønsker, men òg når vi står i relasjonene over lang tid.

Det blir fulgt over både ledere og kolleger.

I relasjon til foreldre kan det bli vanskelig når jeg som veileder vurderer at en mor ikke klarer å nyttiggjøre seg veiledningen, uansett hvor god relasjon vi har.

Det kan være sårt.

Det kan være vanskelig.

Når det er en mamma som opplever at jeg er en ...

... del av hennes heiagjeng og skal stå trygt på sida hennes, men at jeg samtidig vurderer at hun ikke klarer å ... Kanskje gi ungen sin god nok omsorg til syvende og sist fordi veiledningen ikke fungerer, så er det utfordrende.

For at dette skal bli lettere for både meg og foreldrene, så handler jo dette om å være åpen og transparent.

At jeg alltid er åpen om mine vurderinger underveis.

Sånn at når vi kommer på evalueringer med kontaktperson, så kommer det ikke som et sjokk at jeg skriver noen ord om dette.

At jeg rett og slett er tydelig.

Og det er jo ikke alltid like lett, men jeg tenker jo det er det som skal til for å ...

Og klare å hjelpe dem best mulig.

Men det er vanskelig.

[SPEAKER_00]

Det kan jeg forstå.

Har dere et råd, eller har dere noen gode ord til f.eks. foreldre nå som er helt i startfasen av å gå inn i et tiltak der de skal ha familieveiledere hjem til seg?

[SPEAKER_02]

Ja, vi ser at mange familier er veldig preget av det inngrepet undersøkelsen har hatt på familien, naturlig nok.

Mange av dem er redde og usikre i de første møtene med oss.

Vi ønsker at familiene skal prøve å sette ord på det overfor oss, det de kjenner på av usikkerhet, men òg hva de har behov for for å bli trygge, sånn at vi kan være med og skape et grunnlag for en tryggere relasjon.

Vi pleier å oppfordre foreldrene og familiene til å være ærlige, men òg ...

La det gå litt tid.

Vi har ikke en forventning om at dette skal skje over natt.

Alice sa også litt om det.

Det kan godt være vi jobber ganske lenge før den tilliten eller den relasjonen er etablert og kommer på plass.

Det er et råd kanskje å minne seg sjøl på hvem vi gjør dette for.

Det er for ungene sin del.

Det er de kjæreste vi har.

Det er de vi gjør det for.

Vi som jobber i barnevernstjenesten og generelt med foreldre og familier i vanskelige situasjoner, vi jobber med dette hver dag.

Og vi håper at vi kan gjøre noe i møte med de som gjør at de kjenner på den tryggheten.

Og at vi er stødige fagpersoner som tåler det de kommer med.

Vi tåler dem.

Hele dem.

[SPEAKER_00]

Tusen takk.

For å avrunde dette syns jeg det er litt interessant om dere sjøl kan si noe om hva dere håper lytterne skal sitte igjen med etter å ha hørt denne episoden.

[SPEAKER_01]

Nei, vi håper vel at de kan sitte igjen med en økt forståelse for hvor komplekst og mangefasettert tiltak og veiledningsroller er.

Og at det er ikke noe quick fix.

Det er ikke en fasit for hvordan forløpet blir.

Ofte ser vi at hvis familien klarer å møte tiltaket med et åpent sinn og har fokuset på rett plass, som Silje sier, hvem handler det egentlig om dette her, så fører dette til positiv utvikling.

Og en kan se at nødvendige endringer har skjedd.

Og dette betyr jo i praksis at de familiene som virkelig gjør en innsats, ofte ikke kommer tilbake til oss.

Og det er jo en god ting du pleier å si.

Håper jeg ikke ser deg igjen.

Og så gir vi dem veldig ofte en klem.

[SPEAKER_00]

I denne episoden har vi fått snakke med Elise Sofie Lomeland og Silje Bjørkheim Nilsen, som begge er familieveiledere i Team Barndomstjeneste.

De har rydda litt, tenker jeg, i myten om at et tiltak er et kurs fra A til Å.

Istedenfor å starte med et tiltak, så starter de med mennesken de har foran dem.

De ønsker å legge til rette for medvirkning fra foreldre og helt sikre barn.

De er tydelige på at de har mål i tiltaksplanen de jobber med.

Ofte har de òg en arbeidsplan som gjør det mulig å evaluere og se veien de går.

De har noen elementer fra metoden KoSP, men de har som mål å alltid jobbe med det de kaller for en skreddersøm, altså tilby den enkelte familie det tiltaket som de mener passer akkurat for den familien.

Vi har òg hørt hvordan relasjonen må komme først.

Noen ganger betyr det å bygge trygghet før vi går i gang, sier dere, ikke sant?

Og de snakker åpent med familiene om både stigma og makt, og ser det som vesentlig.

De snakker òg om å veksle mellom å gjøre observasjoner hjemme og refleksjoner sammen med foreldrene på kontoret.

Og jeg vet òg dere kan gå og sette dere sjøl ned og gjøre noen rollespill for å vise.

For det har dere òg snakket noe om.

Tiltakene sier dere justeres kontinuerlig.

Dere har faste evalueringer og dere er i tett kontakt med tjenesten, altså med kontaktpersonen, saksbehandleren.

Til syvende og sist handler dette om å være bærer av håpet, sier dere.

Det syns jeg er så fint.

Å holde litt håp for familier som har hatt det tungt over tid, og hjelpe dem i den prosessen de nå står i.

Når respekt, tillit og en god faglig dømmekraft møtes, skaper vi en bedre hverdag for barn og foreldre.

Tusen takk til dere for at dere kom i dag og ville dele det viktige arbeidet dere gjør.

Nå vet jeg dere skal rett i undervisning, så våre studenter får møte dere der i dag.

Jeg retter en takk til Elise Sofie Lomeland og Silje Bjørkheim Nilsen fra Time barnevernstjeneste.

Jeg ønsker òg å rette en stor takk til Beate Duskeland, som nå er leder i Time barnevernstjeneste, og gir dere mulighet til å komme her.

Ja, hun er god.

Du har nå hørt på en episode fra Kafé Student.

En podkastserie laget av Institutt for sosialfag ved Universitetet i Stavanger.

Til slutt vil jeg òg si tusen takk til Sara Hins, som er redaktør sammen med meg i denne episoden.

Tusen takk.